

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121224596
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6121224596.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Jany Jančíkovej, sudkyne spravodajkyne, v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava – Dúbravka, IČO: 42185190, proti žalovanej: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX A., právne zastúpenej Mgr. Janou Rojčekovou, advokátkou, so sídlom Levočská 4, 080 01 Prešov, IČO: 41066359, o zaplatenie 2.700,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 24Csp/22/2022-91 z 30. mája 2022 takto

rozhodol:

Odmieťa odvolanie žalovanej proti III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie.

Zrušuje rozsudok v I., II. a IV. výroku a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v I. výroku zastavil konanie v časti o zaplatenie 600,- eur, v II. výroku uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.100,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 21. septembra 2020 do zaplatenia v pravidelných mesačných splátkach po 50,- eur vždy k 15-temu dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej zo splátok sa stane splatným celý dlh, v III. výroku žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a v IV. výroku priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Súd prvej inštancie zistil skutkový stav:

žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžníčka dňa 14. septembra 2017 uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 3.100,- eur za účelom splatenia jej dvoch predchádzajúcich úverov a ktorou sa žalovaná zaviazala žalobcovi vrátiť poskytnutý úver v 36 mesačných splátkach po 112,60 eur s dohodnutým úrokom za poskytnutie úveru vo výške 18,34 %, so splatnosťou prvej splátky na 20. októbra 2017 a splatnosť poslednej splátky na 20. septembra 2020.

žalovaná dňa 12. júna 2018 uhradila žalobcovi titulom splátok úveru 400,- eur.
po podaní žaloby žalovaná uhradila spolu 600,- eur :

25. septembra 2021 sumu 50,- eur,

25. októbra 2021 sumu 50,- eur,

24. novembra 2021 sumu 50,- eur,

22. decembra 2021 sumu 50,- eur,

24. januára 2022 sumu 50,- eur,

18. marca sumu 100,- eur,

v čase uzatvárania zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola žalovaná čiastočnou invalidnou dôchodkyňou bez stáleho príjmu, bola rozvedená a mala vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom v celkovej výške 100,- eur mesačne a výdavky na lieky vo výške 60,- eur mesačne, pričom bývala u kamarátky, ktorej na bývanie neprispievala.

žalobca pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere neskúmal schopnosť žalovanej splácať poskytnutý úver.

listom zo 4. januára 2018 žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie dlžných splátok v sume 337,80 eur a upozornil ju na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (doručovacia adresa E. XX, F.).

listom z 25. januára 2018 žalobca vyzval žalovanú na úhradu dlžných splátok v celkovej výške 480,40 eur do 7 dní od doručenia tejto výzvy (doručovacia adresa E. XX, F.).

listom z 8. januára 2021 žalobca vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy v celkovej výške 6.125,22 eur.

Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 2 písm. a), písm. b), písm. d), § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a § 544 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

Súd prvej inštancie skonštatoval, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkmi bola uzatvorená úverová spotrebiteľská zmluva. S poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie súd prvej inštancie uviedol, že v súdnom konaní je plne opodstatnené vyžadovať preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom a bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonita žalovanej bola náležite skúmaná.

Súd prvej inštancie neuznal námietku premlčania, keďže ako veriteľ pre neskúmanie bonity žalovanej nebol oprávnený vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru a zároveň žalobca nepreukázal, že by žalovanej doručil oznámenie o vyhlásení predčasne splatnosti úveru, preto nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie sa tiež zaoberal aj otázkou premlčania jednotlivých splátok, avšak vzhľadom na čiastkové úhrady žalovanej v roku 2018 a následne v rokoch 2021 a 2022 došlo podľa jeho názoru k čiastočným úhradám jednotlivých splátok a tým aj k uznaniu dlhu. K nekalej praktike žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že to bola žalovaná, ktorá vyhľadala žalobcu za účelom poskytnutia úveru, aby spojila dva úvery, ktoré nevládala splácať, do jedného.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie teda za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o úvere, pričom žalobca pri uzatváraní zmluvy hrubo porušil svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, preto považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Keďže žalovanej bola poskytnutá suma 3.100,- eur, ktorú mala žalovaná splatiť v 36 mesačných splátkach po 112,60 eur a žalovaná uhradila 1.000,- eur, súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi ostávajúcu sumu vo výške 2.100 eur. V súlade s § 145 odsek 2 CSP v spojení s článkom 4 odsek 1 CSP súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie 600,- eur zastavil a žalobu v časti o zaplatenie úrokov pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru zamietol. Osobitne súd poukázal na neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa ujednaní o zmluvnej pokute. Úroky z omeškania priznal súd prvej inštancie žalobcovi v zákonnej výške 5 % ročne od 21. septembra 2020, t. j. odo dňa termínu konečnej splatnosti úveru do zaplatenia v súlade s ustanovením § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovením § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a priznal žalobcovi, ktorý nebol úspešný len v časti príslušenstva, nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Proti rozsudku v celom jeho rozsahu podala včas odvolanie žalovaná, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP teda, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaná nesprávne právne posúdenie veci vidí v rozhodnutí súdu prvej inštancie pri posúdení námietky premlčania, s ktorými závermi nesúhlasí a je toho názoru, že súd prvej inštancie mal preskúmať námietku premlčania bez ohľadu na to, či žalobca splnil všetky podmienky na zákonné zosplatnenie úveru. Žalovaná tiež poukázala na ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka s tým, že toto ustanovenie nepredpokladá uznanie dlhu tým, že niekto zaplatí splátku, preto nemôže prísť k samovoľnému uznaniu dlhu a tým predĺženiu premlčacej doby. Ďalej žalovaná odvolaní vyslovila názor, že bezúročnosť úveru by sa mala vzťahovať aj na úroky z omeškania priznané žalobcovi, nakoľko žalobca neskúmal bonitu žalovanej. Tiež žalovaná namietala priznanie práva straty výhody splátok žalobcovi prípade, ak žalovaná nezaplatí čo i len jednu splátku, ktorým výrokom súd prvej inštancie nepriamo priznal žalobcovi právo na jednorazové splatenie úveru, na aké však žalobca nemá nárok z dôvodu, že žalobca pri uzatváraní zmluvy so žalovanou nekonala s odbornou starostlivosťou.

Ďalej v odvolaní žalovaná uviedla, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnej sume, ktorú už žalovaná uhradila, pretože žalovaná k 12.06.2018 uhradila sumu 400,- eur a tiež dňa 14.09.2017 sumu 42,43 eur, v dňoch 25.06.2021, 26.07.2021, 26.08.2021, 25.09.2021, 25.10.2021, 24.11.2021, 22.12.2021, 20.01.2022, 20.04.2022 a 20.05.2022 vždy po 50,- eur a dňa 18.03.2022 sumu 100,- eur. Podľa žalovanej súd prvej inštancie opomenul zarátat' do splatenej časti dlhu posledné 2 splátky predložené súdu na pojednávaní a to zo dňa 20.04.2022 a 20.05.2022 spolu v sume 100,- eur a taktiež nechal do úvahy ani prvú splátku zaplatenú v deň podpisu zmluvy 14.09.2017 vo výške 42,43 eur, čo znamená, že žaloba mala byť zastavená sume 742,43 eur.

Žalovaná namietala nesprávne vyhodnotenie dôkazy o nekalej praktike žalobcu, keďže žalobca uviedol žalovanú do omylu výhodnejšej zmluvy, keď jej spojil dve zmluvy do jednej s vyššou splátkou, pričom žalovaná na pojednávaní uviedla, že pobočku žalobcu navštívila preto, lebo nezvládala splácať 2 splátky naraz a to 2 krát po 40,- eur na dve zmluvy a to Zmluvu číslo 805400134 zo dňa 16.02.2016 a Zmluvu číslo 808801194 zo dňa 23.03.2015, čím žalobca započal novú premlčaciu lehotu a navýšil žalovanej splátku o takú sumu, akoby splácala tri zmluvy po 40,- eur, či bol vedomý toho, že žalovaná nezvláda splácať dve zmluvy po 40,- eur.

K nesprávosti výroku o trovách konania žalovaná uviedla, že je úplne zrejmé, že žalobca mal vo veci len čiastočný úspech a preto mu neprislúcha náhrada trov konania v rozsahu 100%. Ďalej žalovaná poukázala, že okrem toho v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa a žalobcovi by teda nemala byť priznaná náhrada trov konania s ohľadom na sociálnu situáciu žalovanej, ktorá bola predmetom dokazovania.

Žalovaná navrhla odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol, alternatívne určil, že Zmluva o úvere číslo 809800214 uzatvorená dňa 14.09.2017 je bezúročná a bez poplatkov a povolil žalovanej splácať dlh po 50,- eur mesačne a aby žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania.

K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov ustanovených v § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Ak žalovaná po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudla pocit, že podpísala nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, podľa žalobcu mala právo od zmluvy odstúpiť bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré právo

žalovaná nevyužila, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasila s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. V prípade žalovanej sa podľa žalobcu jedná o osobu, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania ako i jazykové vyjadrenia právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísala, pričom k podpisu zmluvy o úvere nebola donútená a podpisy činila bez akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku.

Žalobca tiež vo svojom vyjadrení uviedol, že nedošlo k premlčaniu práva a nesúhlasí s vyjadrením žalovanej podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka. K tomu žalobca dodal, že plnenie dlhu možno dohodnúť aj splátkach a vtedy veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stala splatnou podľa dohody, pričom každá splátka predstavuje samostatné plnenie, pre ktoré plynie trojročná premlčacia doba samostatne. Odvolaciemu súdu žalobca navrhol, aby napadnutý rozsudok potvrdil

K vyjadreniu žalobcu podala žalovaná odvolaciu repliku, v ktorej zopakovala svoje argumenty uvádzané už v odvolaní. Zároveň žalovaná dodala, že podľa jej právneho názoru plynutie premlčacej doby skončilo 20.10.2020 a návrh na súd bol podaný po tomto dni, preto je premlčaný a nemôže byť na škodu spotrebiteľovi to, že žalobca nesprávne posielal výzvy na úhradu a zosplatnenie nevykonal v súlade so zákonom. Zároveň žalovaná poukázala na úvahy súdu prvej inštancie uvedené v bode 26 odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorých, ak nedošlo k zosplatneniu celého nároku žalobcu, potom by musela plynúť premlčacie doba pre každú splátku samostatne, čo znamená, že všetky splátky neuhradené pred uplynutím trojročnej premlčacej lehoty, to je 3 roky späťne od podania návrhu na súd, sú premlčané, a aj z toho dôvodu je jednoznačné, že súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal vznesenú námietku premlčania.

Žalobca nepodal k odvolacej replike žalovanej odvolaciu dupliku.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania.

Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej čo do III. výroku je potrebné odmietnuť podľa ust. § 386 písm. b) ako odvolanie podané neoprávnenou osobou podľa ust. § 359 CSP, keďže týmto výrokom, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, nerozhodol v neprospech žalovanej.

Odvolací súd ďalej zistil, že odvolanie žalovanej čo do ostatnej napadnutej časti rozsudku, teda čo do I. výroku o zastavení konania, čo do II. výroku o priznaní peňažného plnenia žalobcovi a čo do IV. výroku o náhrade trov konania je dôvodné do takej miery, že je potrebné v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolací súd sa stotožňuje s posúdením právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou ako vzťahom spotrebiteľským, pre ktorý je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ v prevažnej miere nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť.

Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je ochrana zavedená smernicou Rady 93/13/EHS založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Súdny dvor tiež vo svojej judikatúre konštatoval, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z

myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky Pohotovosť, EU:C:2014:101, bod 39 a citovaná judikatúra; Kásler a Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282 bod 39 a citovaná judikatúra, ako aj Sánchez Morcillo a Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, bod 22). Čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

Žalovaná tak ako v konaní pred súdom prvej inštancie, tak aj pred odvolacím súdom namietala nesprávnu výšku dlhu, nesprávne zosplatnenie úveru, premlčanie nároku, absenciu skúmania bonity žalovanej, bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, nekalú prax žalobcu pri uzatváraní zmluvy a Dohody o započítaní pohľadávky. Žalovaná je preto toho názoru, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

Súd prvej inštancie v prvom rade skúmal, či spotrebiteľský úver je možné vyhodnotiť ako bezúročný a bezpoplatkový. Odvolací súd poukazuje, že do výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, odvolanie podané nebolo a teda predmetom sporu ostala už len istina nároku, teda výška poskytnutého spotrebiteľského úveru. Odvolací súd sa tiež stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca nijako nepreukázal, ako si splnil svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“).

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie sa mal zaoberať námietkou žalovanej čo do nároku a jeho výšky ako takého, keďže žalovaná namietala nesprávnu výšku dlhu jednak s poukazom na úhrady voči žalobcovi, ale tiež aj s poukazom na Dohodu o započítaní pohľadávok. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie nie je vôbec zrejmé, ako a či vykonal dokazovanie aj listinami predloženými žalovanou spolu s podaným odporom – Potvrdenie o prevzatí finančných prostriedkov, výpis z účtu žalovanej, vyčíslenie záväzku, Dohoda o započítaní pohľadávok zo zmlúv o úvere.

Práve z Dohody o započítaní pohľadávok zo zmlúv o úvere zo dňa 14.9.2017 uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom vyplýva, že zmluvné strany uzavreli dňa 16.2.2016 Zmluvu o úvere č. 805400134 a dňa 23.3.2015 Zmluvu o úvere č. 808801194, pričom zvyšný záväzok dlžníka voči veriteľovi ku dňu podpísania tejto dohody podľa týchto zmlúv predstavoval sumu spolu vo výške 3.100,- eur. V zmysle bodu 4 tejto dohody sa veriteľ a dlžník dohodli na započítaní pohľadávky veriteľa v poradí čo do právneho dôvodu istina, úrok, odplata alebo poplatok, a to ku dňu podpísania tejto dohody, na základe čoho pohľadávky veriteľa z vyššie uvedených zmlúv v rozsahu 3.100,- eur zanikli.

Keďže medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu dohody o započítaní pohľadávok, je zrejmé, že výška dohodnutého úveru vo výške 3.100,- eur žalovanej ani nebola reálne vyplatená a vzhľadom na praktiky žalobcu nie je zrejmé, či čiastka, ktorá je vyčíslená na sumu 3.100,- eur ako zostatok záväzkov zo zmlúv o úvere zo dňa 16.02.2016 a 23.03.2015 je sumou dôvodnou a oprávnenou z predchádzajúcich vzťahov. Odvolací súd má preto pochybnosti o správnosti uplatňovanej sumy zo strany žalobcu, keďže nie je zrejmé, čo je predmetom zmlúv o úvere uzatvorených dňa 16.02.2016 a 23.03.2015, a teda či skutočne záväzky žalovanej voči žalobcovi v deklarovanej výške existovali a či v rámci vyčíslenia týchto záväzkov si žalobca voči žalovanej neuplatňoval aj nároky z neprijateľných zmluvných podmienok. Odvolací súd s predpokladom, ktorý hraničí s istotou, je toho názoru, že zmluvy o úvere uzatvorené dňa 16.02.2016

a 23.03.2015 sú taktiež zmluvami o spotrebiteľskom úvere, a teda spotrebiteľskými zmluvami, pričom žalobca v rámci kontraktačného mechanizmu predkladá spotrebiteľom formulárové zmluvy, ktorých obsah spotrebiteľa nemôžu ovplyvniť. Z verejne dostupných súdnych rozhodnutí je aj odvolaciemu súdu známe, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch vyhotovovaných žalobcom často jednak neobsahujú všetky náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak obsahujú dojednania o výške úrokov dojednaných v rozpore s dobrými mravmi, tiež dojednania o zmluvnej pokute a poplatkoch za upomienky, ktoré súdy nižšej inštancie vyhodnocovali ako neprijateľné zmluvné podmienky (napr. Okresný súd Bardejov rozsudok sp. zn. 3Csp/25/2019 zo dňa 2.07.2021, Okresný súd Humenné rozsudok sp. zn. 11Csp/75/2019 zo dňa 1.06.2020, Okresný súd Vranov nad Topľou sp. zn. 5Csp/148/2020 zo dňa 12.07.2021)

Ako vyplýva z článku 6 odsek 1 Smernice Rady č. 2005/29 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia uvádza do omylu alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k jednému alebo k viacerým prvkom vymenovaným v tomto článku 6 ods.1, pričom v oboch prípadoch zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Odvolací súd poukazuje, že je logické a pochopiteľné, že spotrebiteľa vítajú možnosť splácať dlh formou refinancovania predchádzajúcich úverov a následným splácaním v splátkach, no je nečestné, ak sa zneužije kontraktačná situácia s cieľom zabezpečiť uhradenie finančných prostriedkov veriteľovi, na ktoré nemá zákonný nárok. Takéto praktiky sú zakázané a žalobca nemôže počítať so súdnou ochranou nečestného konania. V tomto smere odvolací súd ďalej poukazuje, že dobré mravy, resp. konanie v rozpore s dobrými mravmi našlo svoje pozitívno-právne vymedzenie podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Takýmto spôsobom tak sa žalobca môže snažiť aj v tomto prípade zabezpečiť si zaplatenie finančných prostriedkov zo strany žalovanej, na ktoré mu nárok nevznikol, a preto ide o nekalú obchodnú praktiku.

V tejto súvislosti odvolací súd tiež poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.10.2017, sp. zn. 6Co/192/2016, kde vymedzil riziká pri poskytovaní nových úverov určených na zaplatenie predchádzajúcich úverov, a to riziko, že neskorším úverom si banka preplatí aj plnenie z nečestných klauzúl (môže ísť o úroky (zmluvné) aj po splatnosti a úročené nad zákonom stanovený administratívny limit úrokov z omeškania, príp. o neprijateľné poplatky alebo plnenie úrokov napriek bezúročnosti úveru), ďalej riziko, že neskorším úverom banka prekryje iné neprijateľné podmienky dojednané v skoršom úvere, čím si vytvorí stav na úhradu pohľadávky zo skoršieho úveru, pri ktorom sa nikto už nebude zaoberať jeho zmluvnými podmienkami a v poslednom rade riziko, že sa dlžníci dostanú mimo úroveň ochrany pravidiel, ktoré dopadajú na spotrebiteľské úvery. Rizikom je aj preplatenie plnení z premičaných práv. V tomto rozsudku odvolací súd zdôraznil, že „je povinnosťou odvolacieho súdu ako plnohodnotného orgánu sústavy orgánov súdnej ochrany práv spotrebiteľov na jednotnom trhu EÚ naplniť príkaz plynúci z čl. 14 smernice Rady 87/102/EHS a konanie žalovaného, odvolávajúceho sa formálne na ustanovenie § 1 ods. 2 písm. e) zákona č. 258/2001 Z. z., posúdiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi využívajúce potrebu konsolidácie úverov spotrebiteľov a poškodzujúce spotrebiteľov kontrahovaním úveru, ktorý formálne, bez kauzálneho skúmania, nejaví znaky spotrebiteľského úveru. S uvedeným formalistickým záverom sa však súd ako orgán ochrany práva nemôže stotožniť už len z dôvodu, že spotrebiteľské záväzky vykazujú za každých okolností obligatórnu kauzalitu. Práve kauzalita kontrahovaného úverového záväzku núti skúmať nielen formálne znaky úverového kontraktu, ale aj jeho účel, ktorý v okolnostiach rozhodovanej veci smeruje nepochybne k výplate skôr poskytnutých spotrebiteľských úverových záväzkov. Preto znaky, ktoré inak vylučujú úverový kontrakt z pôsobnosti zákona č. 258/2001 Z. z., nemožno skúmať izolovane a uspokojiť sa iba s formalistickým náhľadom na vec. Práve naopak, akonáhle súd zistí kauzálnu súvislosť úverového kontraktu formálne sa javiaceho ako nie spotrebiteľského úveru so skoršími spotrebiteľskými úvermi a identifikuje konanie dodávateľa popísané v čl. 14 Smernice 87/102/EHS, nesmie odoprieť spotrebiteľovi ochranu, ktorú mu garantujú normy komunitárneho práva prostredníctvom zásahu orgánu štátu. V opačnom prípade by dochádzalo k súdom tolerovanému poškodzovaniu práv spotrebiteľov, čo je v okolnostiach významu agendy ochrany

spotrebiteľa pre bezporuchové fungovanie jednotného trhu tovarov a služieb v podmienkach EÚ neprípustné.“

Až následne, keď bude mať súd prvej inštancie za preukázanú výšku nároku žalobcu, teda sumu, na ktorú by mal žalobca nárok zo Zmlúv o úvere č. 805400134 zo dňa 16.02.2016 a č. 808801194 zo dňa 23.3.2015 a ktorá mohla byť predmetom započítania, bude môcť sa zaoberať ďalšími námietkami žalovanej, a to či zo strany žalobcu došlo k úspešnému uplatneniu práva žiadať zaplatenie celého dlhu a v tej súvislosti vyhodnotiť aj námietku premlčania.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného od 01.07.2011 ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.1992 ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Ustanovenie § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka jasne upravuje postup veriteľa, ktorý pre účinné zosplatenie dlhu musí byť dodržaný:

dohoda strán zmluvného vzťahu o práve veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky,

omeškanie so splátkou po dobu troch mesiacov,
upozornenie na uplatnenie práva na zosplatenie v lehote nie kratšej ako 15 dní pred jeho uplatnením (pričom v čase upozornenia na takúto možnosť nemusí byť ešte dlžník v omeškani so splátkou 3 mesiace, čiže veriteľ môže upozorniť dlžníka na uplatnenie svojho práva aj skôr),
uplatnenie práva najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Odvolací súd k uvedenému dodáva, že žalobcovi v danej veci právo žiadať zaplatenie celého dlhu od žalovanej, ktorá bola povinná dlh plniť v splátkach, ani len nevzniklo, nakoľko z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere nevyplýva dohoda medzi veriteľom a dlžníkom podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca síce poukazoval na znenie zmluvy, podľa ktorého spotrebiteľ mal vyhlásiť, že sa oboznámil so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru a zaviazal sa ich dodržiavať, avšak ani len také zmluvné dojednanie sa v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 14.09.2017 nenachádza. Ak zákon hovorí, že právo veriteľa žiadať zaplatenie celého dlhu má byť zmluvnými stranami dohodnuté, predpokladá sa konsenzus oboch strán, teda zhodný prejav vôle oboch zmluvných strán o dojednaní možnosti veriteľa žiadať zaplatenie celého dlhu z dôvodu omeškania dlžníka, ktorý v danom prípade preukázaný nebol. Odvolací súd dáva do pozornosti, že náležitosti so závažnými dôsledkami pre spotrebiteľa nemôžu byť súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ale musia byť priamo súčasťou spotrebiteľskej zmluvy (listiny), na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis (pozri nálezh Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11.11.2013) .

Tiež odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie správne skonštatoval, že žalobca aj vzhľadom pre porušenie povinností v ust. § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch nebol podľa ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

Keďže žalobca nemohol žiadať zaplatenie celého dlhu, nebolo potrebné riešiť začiatok plynutia premlčacej doby od splatnosti neuhradenej splátky, pre ktorú malo dôjsť k zosplateniu úveru, ale bolo potrebné sa zaoberať, či sú alebo nie sú premlčané jednotlivé splátky, pri ktorých premlčacia

doba začína plynúť samostatne. Odvolací súd k tomu poukazuje, že splátky boli splatné vždy k 20. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc prvou splátkou 20.10.2017. Žalobu žalobca doručil upomínaciu súdu dňa 19.01.2021, preto by mohli byť premlčané len splátky splatné v období od 20.10.2017 do 20.12.2017. Týmto sa však súd prvej inštancie nezaoberal a v tomto postupe došlo z jeho strany taktiež k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci. K nesprávnemu právnomu posúdeniu došlo zo strany súdu prvej inštancie aj k prijatiu záveru, podľa ktorého tým, že došlo k čiastočným úhradám jednotlivých splátok, došlo zároveň aj k uznaniu dlhu. Súd poukazuje na správnu argumentáciu žalovanej, ktorá poukázala na ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto ustanovenie nepredpokladá uznanie dlhu tým, že niekto zaplatí splátku, čím nemôže prísť k samovoľnému uznaniu dlhu a predĺženiu premlčacej doby. Odvolací súd sa domnieva, že súd prvej inštancie aj napriek správnomu posúdeniu právneho vzťahu založeného na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako vzťahu spotrebiteľského, posúdil správanie sa žalovanej podľa § 407 ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), ktorý ustanovuje, že ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu, ak možno usudzovať na to, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku.

Nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie došlo tiež k zastaveniu konania čo do sumy 600,- eur odôvodňujúc svoj postup ust. § 145 ods. 2 CSP v spojení s čl. 4 ods. 1 CSP.

Podľa ust. § 145 ods. 2 CSP ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Po preskúmaní súdneho spisu z jeho obsahu vyplýva, že žalovaná do dňa podania žaloby žalobcovi uhradila spolu 400,- eur. Po podaní žaloby žalovaná uhradila žalobcovi 25. júna 2021 sumu 50,- eur, 26. júla 2021 sumu 50,- eur, 26. augusta 2021 sumu 50,- eur, 25. septembra 2021 sumu 50,- eur (č. l. 55), 25. októbra 2021 sumu 50,- eur (č. l. 78), 24. novembra 2021 sumu 50,- eur (č. l. 79), 22. decembra 2021 sumu 50,- eur (č. l. 80), 24. januára 2022 sumu 50,- eur (č. l. 81), 18. marca 2022 sumu 100,- eur (č. l. 82) a za apríl a máj 2022 po 50,- eur. Spolu teda žalovaná po podaní žaloby žalobcovi uhradila sumu 600,- eur, ktorú skutočnosť žalobca nerozporoval. Čo je však dôležité a zjavne si to súd prvej inštancie ani neuvedomil, žalobca žiadnu dispozíciu so žalobou neučinil, teda z dôvodu čiastočných úhrad zo strany žalovanej nezobral žalobu späť, preto súd prvej inštancie nemohol zastaviť konania bez toho, aby mal návrh žalobcu na čiastočné späťvzatie žaloby. Civilný sporový poriadok neumožňuje súdu z dôvodu čiastočných úhrad protistrany konanie v časti zastaviť, a to ani s odkazom na použitie základných princípov, pretože v takom prípade, ak súd nemá za preukázanú dôvodnosť časti nároku, žalobu v tejto časti zamietne.

Odvolací súd ešte dodáva, že námietka žalovanej, že bezúročnosť úveru sa vzťahuje aj na úroky z omeškania, nie je dôvodná. Zmyslom zákonnej sankcie bezúročnosti spotrebiteľského úveru upravenej v ustanovení § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch je, aby veriteľ, ktorý uzavrie s dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere bez splnenia zákonom ustanovených náležitostí, nemal nárok na odplatu za poskytnutie úveru reprezentovanú zmluvnými úrokmi. Nárok veriteľa na úroky z omeškania vzniká veriteľovi preto, že dlžník nesplnil riadne a včas svoj záväzok, teda je sankciou pre dlžníka nie odplatom pre veriteľa.

Žalovaná tiež namietala, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi právo straty výhody splácania v splátkach, ktorým mu podľa jej názoru nepriamo priznal právo na jednorazové splatenie úveru, na ktoré žalobca nemá nárok z dôvodu, že žalobca pri uzatváraní zmluvy nekonal s odbornou starostlivosťou. Ani túto odvolaciu námietku nepovažuje odvolací súd za dôvodnú, keďže na jednej strane je zrejmé, že žalobcovi nevzniklo právo požadovať od žalovanej zaplatenie celého dlhu pre prípad omeškania s platením splátok, avšak na druhej strane je tiež zrejmé, že posledná splátka mala byť v zmysle predloženej zmluvy splatná 20.09.2020, čo znamená, že všetky splátky, ktoré by žalovaná bola povinná uhrádzať sú po splatnosti. Sankcia pre veriteľa upravená v ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch neznamena, že veriteľ ani po splatnosti všetkých splátok nemôže žiadať jednorazové splatenie

spotrebiteľského úveru. Táto sankcia pre veriteľa znamená, že počas doby splácania veriteľ nemôže žiadať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Ak by súd pripustil správnosť úvahy žalovanej, táto by znamenala, že po splatnosti všetkých splátok veriteľ nemôže žiadať ich jednorazové zaplatenie a opätovne by musel spotrebiteľovi umožniť dlh platiť v splátkach stále dokola. Naproti tomu ust. § 232 CSP umožňuje súdu určiť dlhšiu lehotu na plnenie a teda v odôvodnených prípadoch určiť aj plnenie v splátkach, či stratu výhody splátok v prípade omeškania s plnením, ako tomu bolo aj v tomto prípade, keďže prihliadol na majetkové pomery žalovanej. Strata výhody splátok ustanovená súdom nie je len sankciou pre dlžníka, ktorý súdom uloženú povinnosť splácať dlh nebude plniť, ale je potrebné ju vnímať aj ako motiváciu pre dlžníka, aby sa opätovne do omeškania s úhradou dlhu nedostal.

Nakoniec žalovaná namietala aj nesprávny výrok o trovách konania, kedy súd prvej inštancie priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Hoci súdu prvej inštancie musela byť známa skutočnosť, že žalovanej bola priznaná právna pomoc Centrom právnej pomoci, ktoré posudzuje sociálne a materiálne pomery žiadateľov o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci, a taktiež súd prvej inštancie z vypočítania žalovanej musel vedieť o príjme a statuse žalovanej, pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa už nevysporiadal s týmito skutočnosťami a na vec neaplikoval ust. § 257 CSP. Odvolací súd preto hodnotí aj odvolanie žalovanej voči výroku o trovách konania ako dôvodné. Odvolací súd za nesprávne považuje aj nesprávne automatické priznanie náhrady trov konania žalobcovi podľa úspechu, hoci je zjavné, že žaloba bola čiastočne zamietnutá.

Z vyššie uvedených dôvodov, keďže došlo k závažným pochybeniam súdu prvej inštancie čo do zistenia skutkového stavu a jeho právneho posúdenia, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II. a IV. podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Úlohou súdu prvej inštancie bude postupom podľa § 295 CSP vyzvať žalobcu, aby preukázal dôkazmi, že ním uplatňovaná výška peňažného nároku je dôvodná a teda, že v čase uzatvorenia Dohody o započítaní pohľadávok zo zmlúv o úvere zo dňa 14.09.2017 mal voči žalovanej pohľadávku vo výške 3.100,- eur, pričom ak žalobca svoj nárok nepreukáže, z dôvodu neunesenia dôkazného bremena bude musieť súd prvej inštancie žalobu zamietnuť. Ak však žalobca preukáže výšku uplatňovaného nároku, súd prvej inštancie vyhodnotí obranu žalovanej v súlade s právnymi úvahami odvolacieho súdu uvedenými v tomto uznesení a to jednak čo do čiastočných úhrad žalovanej po podaní žaloby, ako aj námietku premlčania dôvodnú čo do splátok splatných v období od 20.10.2017 do 20.12.2017. Len v prípade, ak žalobca učiní dispozičný procesný úkon so žalobou, bude môcť súd prvej inštancie postupovať v súlade s ust. 144, resp. § 145 CSP a prípadne konanie zastaviť.

Podľa ust. § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

Čo sa týka výroku o trovách konania, preto bude súd prvej inštancie povinný skúmať úspech a neúspech strán sporu v konaní, v prípade zastavenia konania zavinenie strán sporu za jeho zastavenie a ak zistí, že žalobca je úspešnejší ako žalovaná následne sa vysporiada s možnosťou modifikácie výroku o trovách konania s použitím ust. § 257 CSP zisťovaním dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalovanej.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).